

ᑲᑦᑭᑦᑭᑦ ᑲᑦᑭᑦᑭᑦ ᑲᑦᑭᑦᑭᑦ
Building *Nunavut* Together
Nunavut liuqatigiingniq
Bâtir le *Nunavut* ensemble

Nunavut Kavamangga Munaqhiliqiiyitkut

2013/2014

**Uqiuk Tamaat Titiraa taaffumingga
Auladjutaatanik Aanniaqtailinirmun
Qanuriliurutikhaat**

**Aulapkaiyimit Aanniaqnirmun
Nalliutikhainnut**

Maligaliurvikmin Pipkaidjutikhag

Maligaliurnirmun kavamaliqidjutit titiqqidjutaita munaqhiliqiyitkut Nunavunmi atuqtauhimaaqpagainnik Nunattiaqmi atuqtauliqtun Nunavunmi (Nunavutlu maligaliriniaqtait) pitquyauhimayuq malikhugu *Nunavutim Maligaa*. *Munaqhiliqinirmun Munaqhinik Maligaa* (“*Maligak*”) gavamaliqiyuyut kitumut nalliutivikhaqaqtittait talvanga Nunavutim Munaqhiliqinirmun Nalliutikhannut Qanuriliurutikhaitni akiliuhiakhatlu nalliuttitivinirmun havakviit.

Ilangga 23(1) talvanga *Munaqhiliqinirmun Munaqhinik Maligaa* pivikhaqaqtuq Ministauyumut havaariyaannik Maligakmun tikkuagluni Aulapkaiyikhamik Munaqhiliqinirmun Nalliutiviliqinikkut (Aulapkaiyi). Aulapkaiyi havaaqarniaqtuq titiqqiviliqinikkut Maligakmun maliruaniklu imaatun:

- (a) Ihumaliuqluni pittaalaqiyaaginni kitunut inungnut nalliutivikhaqaliqpaqtunut
- (b) Ihumaliuqluni akikhanut akiliqtuiyaami nalliutikhanut imaalu
- (c) anggiklugit akiliuhiaktakhat kaffitaalamik ihumaliuqtauyumik ataani maliklugu naittumik titirarhimayumi (b) talvanga Atayumik Maniliurutikhat Maniitnit
  - (i) tahapkunanut daaktimun havakhuni nalliutiviqaqtumi ayuittiaqtumutluunniit havaktuq himmaugaa, uvvaluunniit
  - (ii) nalliutivikhaqaqtuq havaktuq piyuqlu havakhunilu nalliutiviqaqtuq malikhugu talva Ilangga 5 Munaqhiliqinirmun Munaqhinik Maligaa.

Ilangga 24 piyukhaq Aulapkaiyi tunihiluni uqiuk tamaat titiraqmik auladjutaannut Aanniaqtailinirmun Qanuriliurutikhaanik (Nunavutim Munaqhiliqinirmun Nalliutiviliqinikkut) taaffumamut Ministamut uqaqtakhaanik Maligaliurvikmi.

Atauttimut Qanurinmanggaat Munaqhiliqinikkut Nunavunmi

Munariliqinirmun munaqhiliqidjutitlu ilaliutihimayut tamainni auladjutaitani Munaqhiliqiyitkunni (Havakviata). Havakviata avikturviliqiyini aaffisiqaqtut tamainni pinggahuni avikturviitni, munariplugit munaqhiliqidjutikhat avikturviogatni. Taapkuat avikturviit aaffissinggit ittut Pangnirtuumi (Qikiqtaaluk avikturviani), Kangiqliniqmi (Kivalliq avikturviani)

Ikaluqtuuttiamilu (Kitikmeot avikturviani). Iqalungni auladjutaita pidjutihimayut inmikkut.

Munaqhilitiitigut Nunavunmi ihuaqhaqhimayut ihumagilluaqhimayunik; imaakaffuk ai talvunggavuktunik ilatit daaktianut, uqaqvigiumaplutik munaqhinut, uqaudjauyumaplutikluunniit havautinik havaktiinnit taapkuat ihumagilluariyavuktut munaqhiliqinikkut. Munaqhicaqviiqaqtut 24 ni nunallaani tamaanni Nunavunmi, ilaliutiplutiktauq avikturviitni igluqpaita Kangiqliniqmi Iqaluktuuttiamilu (talvaniittaahutik aanniaqtut anggilaulutiklu talvanga), malruungnik piqaqhutik aanniarutittailiviitnik (Iqalungni Kangiqliniqmilu), atauhiqmiklu ilariiktunut munaqhiliaqiviat (Iqalungni) aanniaqvicaqhunilu Iqalungni. Havaanggit talvani Qiqiktani Aanniaqviani piqaqtut qilamiugutiqaqhutik upluummaat, unnuaguraaluummilu, aanniaqvikmiittuqhaniklu munaqtiqaqhutik (tahapkuninggalu hinggaiyaqtunik, nutaqqanut, kigiqhiuqtailinikkut munaqhiplutik havautituqtituyutlu), pilakhinikkut, ihivriuqtittiviit, daaktitlu qun'ngiariamingniklu timiup iluani, anirnirliuqtutlu ihuarhaiyinnikkut.

Nunavutim munaqhilitiitigut taapkualluanguyut amigaitqianggavuktut ilagiihtunut daktiit taapkuatlu nunallaani munaqhitkut. Havakviata qinikhialiqpaqtun havaktittumaplugit pidjutilluaqpagait taapkuat nanminigiyaikk munaqhiit daaktitlu. Ayuittiakhimayut piinariaqaqhugit Nunattiap ihumagilluaqtanggit talvani Aatuwaami, Winnipeg Yalunaimin Edmontonmilu.

Amigaitqiangganni atauhiqmin pinggahunit Havakviatamin atauttimun auladjutaita maniit atuqtauliqpaqtut akighanut aullarutikhanut aanniaqtunut (\$62,114,690 taalamik) daaktitlu aanniaqvingmunlu akighait (\$59,970,740 taalanggukpaqtuq) avataani nunattiap. Ikittuunmattalu inuqarniit Nunattiaganni ikinmattalu aanniaviliqijutit (imaakaffuk ai qun'ngiariami timiup iluani tamayaqutait havaktikhatlu ikinmatta). Taimalaqvaktut aanniaqviliaqtuqhanik takuyaqtuiyaaginnilu ayuittiaqhimayunik pidjutivaktut aullaqlutik avataap Nunattiap. Malruuk avikturviup munaqhiliqiiyit (Kangiqliniqmi Iqaluktuuttiamilu), talvalu Qiqiktani Aanniaqvinga ikayuutigilaaqtaat Nunavut inikhaqariaginni amigaikyuummiriaginniklu havaktikhanik piqariaginnik Nunattiaganni.

Nunavut Munaqhiliqinikkut Nalliutikhainnut Qanuriliurutikhaq

Maligaq gavamaliqidjutivagain taapkunanut Nalliutivikhamingnik piinnariaqaqtunut akiliuhiakhaitlu munaqhiliqidjutigumik. Nunavut Munaqhiliqinikkut Nalliutikhainnut Qanuriliurutikhaq munagivagaat Havakviata akiliqtauhimaittumik. Nalliutikhaqaqtut aanniaqviit pidjutiinnariaqaqtut Nunavunmi pidjutihimaplutik inmikkuughutik maligaliqarnirmun anggiktauyuqhanik – *Aanniaqviknut Nalliutikhainnut Munaqliqinikkut Ikayuuhiaqviliqinikkut Maligaa.*

Pittaalaqiyaami

Pittaalaqiyaami Nunavutim Munaqhiliqinikkut Nalliutikhainnut Qanuriliurutikhaq naunaittiaqhimayuk ataani ilangga 3(1), (2) uvanilu (3) Maligakmin. Havakviata malikpagaitalu *Ilauyut Kanatami nunait avaliqagtuni/Nunattianggit Anggirutaita Pittaalaqiyaaginnut Ihuaqatikhaminutlu.*

Tamaita Nunavunmiutat nalliutivikhaqaqtut, pittaalaqiyaqaqtutlu, nalliutikhanut munaqhiliqidjutigumik malikkumikkiq maliruarutaita. Nunaqaqhimayuq kangirhidjutaa imaa inuk Kanataumiinnariaqaqtuq, talvaniittaaqtuq, Kanatami, nunagiumaplugu Nunavut talvaniittunilu kihimi pulaaqtiunggittuq, nuuqattagumi pulaaqtiuyuqluunniit Nunavunmun.

Uuktuutikhat anggiktauhungguyut munaqhiliqidjutit nalliutikhanut ikayuutitlu nunagiyaminungnut. Pittaalaqittaaqtut munaqhiliqidjutikhanut naunaitkutikhaqaqtuqhat nampalimik. Nalliutikhamut aullaqtingniaqtut hivulliqpaagitni upluata talvanga pinggahuni tatkihgiutini nunaqaliqtumi Nunavunmi. Kihiani, hivulliqpaaq upluata nalliutivikhaqaqtuq amigaittuni qanuqlikiaq (imaakaffuk: inuulihaat amaamanggit ataatanggitluunniit pittaalaqittaaqtunut nalliutikhanik).

Ilauyut Kanatami Ang'nguyaqtiitni itiqtauhimakhaaqhimanuaqtutluunniit pilimaitut atiliuqlutik. Taapkuat katimayit tuniyauniaqtut hivulliqpaaginni upluata talvani anggilaavianit. Ihuakhaqtaurman *Kanataup Munaliqinikkut Maligaata*, aallangguramniklu ilanggit *Nunavutim Munaliqinikkut Munaqhianitigut Maligaa* talvani *Maligakhaq 53 – Maligaayuq Ihuaqhaiyaami Munaqhiliqidjutiit Maligaatanik*, pidjutiliqlutik April 2, 2013 mi,

Paliihimatkut uuktuinnariaqaqtut pittaalaqilutik nalliutikhamingnik Nunavunmi.

Talvanga Maassi 31, 2013 min, piqaqtut 35,317 nik inungnik atiliuqhimayuni Nunavutim Munaqhiliqini Nalliutikhainnik Qanuriliurutikhaatni, amigaikyuummikhuni 276 nik talvanga aippaanganni.

Daktiit Nalliutivikhaqaqtut Havagiamingnik

Maligak, ilangga 3(1), Munaqhiliqidjutitlu Maliruagutainggit, ilanga 3 pivikhaqaqtut nalliutivikhaqaqtunut daktiitnik Nunavunmi. Taamna tairuarutaa'nalliutivikhaqaqtut daktiit' pilluagutauyut havaaqaqtut daaktiitni ilaliutihimaplutiklu Nunavutim Munaqhiliqiviliqinikkut Nalliutikhainnut Qanuriliurutikhainnut akiliuhiaqhaat havagiamingnik talvani ittuq Munaqhiliqidjutini Maliruagutainni. Nalliutivikhaqaqtuq piqarngivikhaqagumi Nunavunmi piinnarialik ahini pivikhaqaqtumi. Piqargittuq nutaanik havaakhanik ilaliutihimayut piikhimayutluunniit titirarhimayuni taapkuningga havaktaaqutunik daaktiit talvani 2013/2014 mi. *Munaqhitkut Maligaa* pidjutivaktuq laisqaqtunut munaqhiit titirarhimayunik Nunavunmi; pipkaiplutik munaqhimut havagiamini Nunavunmi.

Daaktiit nakuugiyauyut talvani Ilihaittiaqvianggatni Daktiit Pilaqtiitlu (Kanatami) laisqaqhimayutlu havagiamingnik Nunavunmi. Havakviata ittuq Kugluktumi naunaittiangguplutik atiliuqhimayunik laisqaqhimayunik Nunavutim daaktiit talvuuna Munaqhiliqidjutinik Atiliurnikkut Katimayalnggitnit.

Ataani titirarhimayut nalliutivikhaqaqtut malikhugu Nunavutim Munaqhiliqinikkut Munaqhiit Maliruagutaitanik. Havaktikhat ataani ittuni ihumagilluaqtauyut havaktaagumikku nunavunmi imaalluunniit ikayuutikhaannik nunavunmi avataaniluunniit nunavut.

Havautituqitaunik Pilakhiqtinnani Pilaqtauguigumilu	Biibinahuaqtunut
Hatqarmi Iluminiittunik Pilakhiqtut Havautikhait	Iiyiliqinikkut
Havautiliqidjutit pidjutiyut nuyarmut, kukiit, uviniup kilaanggitlu	Hiutiminut Qin'ngakminut Iggjakminutlu Ayuittiakhimayut
Daaktiit	Hauniviliqinikkut
Nutaraliurutikhat Timimi Havautikhait	Nuttaqqanut Munaqhiliqidjutit

Pilaqhiliqidjutinut	Pilaqhikthuni ihuaqhaffaataat idjuhiaminik timia
Aanniaqtailivinikkut Havautituqtittiplutik	Ihumaingnirmun munaqhiliqidjutit
Mihingnautiliqidjutitatigut	Takuyaamingnik Timiup Iluani Takudjutivikhanggit Tamayait
	Quiyaami Anariamilu Aulaviat

Havagiaqtukaffuqtut ayuittiaqhimayut, daaktiit himmauhiitlu, upalunggaiyautihimaplugit tamaita pidjutihimayait Havakvianggit pinggahuuyut avikturviit, imaalu taimaatut pidjutivikviqakhugitlu nalliutiviqariamngnik daaktiit ikayugiaktuqtut nunavunmi.

Talvani ayuittiaqhimayut havakpaqtut talvani naunaiqtaudjutiaqhutik pulaarnirmun ayuittiaqhimayut pidjutiavagitni: iyiliqinikkut, hauniitviliqinikkut, aanniaqtailivinikkut havautituqtittiplutik, hiutiminut qinggakminut iggiakminutlu ayuittiaqhimayut, mihingnautiliqidjutitatigut, arthritiviliqinikkut, havautiliqidjutit pidjutyut nuyarmut, kukiit, uviniup kilaanggitlu, nuttaqqanut munaqhiliqidjutit, biibinahuaqtunut, ihumaingnirmun munaqhiliqidjutit, kigutiviliqinikkut allergiviliqinikkut. Haffagiqtukaffuqtut ayuittiaqhimayut havakpaqtut havaktitauvikhaqaliraanggamik kihiani tahapkunanit Nunavutim daaktiitnik inikhaqagumik ayuittiaqhimayut.

Nalliutivikhaqargittut Daaktiit

Taapkuangginnait titirarhimayunik, naunaikhimayut malikhugu, *Maligak* maliruarutitlu, *Aanniaqviitlu Nalliutivikhait Munaqhiliqinikkut* *Ikayuuhiaqviittalu Maligangga* maliruarutitlu, nalliutivikhaqaqtut talvatuqa.

Aadlait tamaita, taapkuatlu daaktiit munaqhiliqidjutinggittut, ihumagiyaayut imaa nalliutivikhaqargittutik. Havaktikhat Havaktinut Aanniqtailinikkut Nalliutivikhatigunlu (WSCC qaplunaatut naittumik taivagaat) taapkuatlu aadlanik kavamatuqainni nunattianggitniluunniit maligaliuliqpaqtuni nalliutiqargittut malikhugu Nunavutim Munaqhiliqinikkut Nalliutivikhainnut Qanuriliurutikhainnut. stringent

Nalliutivikhaqavigaqtut Kanatami (Avataani Nunavut)

Maligak, ilangganni 4(2), maniktaqtaaqut nalliutivikhaqagumik avataani Nunavunmi, kihimi havakkumik Kanatami.

